

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

Ken de populatie!

Wat vraagt de populatie?

Wat heeft de school in huis om die vraag te beantwoorden?

Wat heeft de school (nog) niet in huis om die vraag te beantwoorden en waar haal je het dan vandaan?

Contactgegevens van de school

Samenwerkingsverband	Samenwerkingsverband PO Zaanstreek
Naam schoolbestuur	Stichting Agora
Naam school	ICBS WormerWieken
Straat	De Balk 2A/2B
Postcode en Plaats	1531PS Wormer
Gemeente	Wormerland
Telefoon	0752010128
Website	www.wormerwieken.nl
Mailadres	info@wormerwieken.nl
Directie	Mevr. F. Nieuwenhuizen

Beschrijving van de schoolpopulatie

Onze school kent de volgende schoolpopulatie:

-Onze leerlingpopulatie bestaat zowel qua huidige als toekomstige populatie voornamelijk uit kinderen van ouders die in Nederland geboren zijn.

-95% van onze leerlingen heeft een wegingsfactor van 0.0. We kunnen hieruit concluderen dat het opleidingsniveau van de ouders gemiddeld tot bovengemiddeld is.

-In mei 2018 hebben wij 184 leerlingen, verdeeld over 8 groepen.

Er is sprake van krimp. De groei van WormerWieken is: - 28%. In de afgelopen jaren heeft zich in Wormer een verschuiving in belangstelling voorgedaan van WormerWieken naar andere openbare scholen. Deze verschuiving is demografisch bepaald: de wijk waarin de school staat vergrijsd. Op basis van de verhoudingen tussen de leerlingen in de onderbouw en in de bovenbouw is uitgegaan van verdere achteruitgang van het leerlingaantal van WormerWieken. Tussen 2016 en 2018 is de ergste daling voorbij en is de verwachting dat het leerlingaantal zich stabiliseert.

-De specifieke onderwijsvraag die het meest wordt aangegeven door leerkrachten richt zich in de onderbouw in toenemende mate op taal/spraakproblematiek. In de midden- en bovenbouw richt de specifieke onderwijsvraag zich op gedrag (volgehouden aandacht, impulsbeheersing) in combinatie met achterblijvende leerresultaten.

-We merken dat zij-instromers specifiek voor onze school kiezen omwille van het aanbod en de aanpak betreffende meerbegaafden.

-In schooljaar 2017-2018 is zichtbaar dat het aantal zij-instromers hoger ligt dan het aantal zij-uitstromers. Dit is nog niet eerder het geval geweest.

-Bij Stichting Agora ligt het percentage van leerlingen met uitstroom naar HAVO of VWO op 49%. Het uitstroomniveau van Wormerwieken ligt hoger in 2016-2017 en op hetzelfde niveau in 2017-2018. Het uitstroomniveau:

	2016-2017	2017-2018
Praktijkonderwijs/VSO	0%	0%
VMBO Basis	9%	0%
VMBO Basis / Kader	3%	0%
VMBO Kader	16%	15%
VMBO Theoretisch	6%	19%
VMBO Theoretisch / HAVO	6%	15%
HAVO	28%	27%
HAVO/VWO	16%	19%
VWO	13%	3%

-De behaalde resultaten op de CITO-Eindtoets komen overeen met de gegeven schooladviezen. Aan de hand van de resultaten op de CITO-Eindtoets vinden er 1 of 2 aanpassingen van het definitief advies plaats per jaar.

-Aan de hand van de jaarlijkse beschrijving van de leerlingpopulatie, is in het MT (d.d. januari 2017) geconcludeerd dat er voor huidig en komend schooljaar geen aanpassingen in het onderwijsaanbod nodig zijn. In juni 2018 wordt bekeken of de nieuwe instroom mogelijk wel leidt tot aanpassingen in het onderwijsaanbod voor schooljaar 2018-2019.

-Wij monitoren jaarlijks de diversiteit van onze leerlingpopulatie om trends in onderwijsbehoeften vroegtijdig te signaleren. Een verandering in onderwijsbehoeften resulteert in een passend onderwijsarrangement en voorziet ons ook van informatie met betrekking tot verdere professionalisering van het team. Tevens is er een koppeling met de gestelde jaardoelen.

Wat betekent dit voor het onderwijs van de school?

-Onze populatie is qua diversiteit zeer geschikt om te werken in drie niveaugroepen. Alle hoofdvakgebieden hebben de volgende indeling: intensief arrangement, basisarrangement en verdiept arrangement. Iedere leerling is ingedeeld in één van deze arrangementen waarbij de instructie en de verwerking in ieder arrangement anders is, passend bij de behoeften van de leerling. Incidenteel komen er op één of meerdere vakgebieden "zeer intensieve arrangementen" voor. Dit betreft leerlingen waarbij de lesstof is aangepast ten opzichte van het leerjaar waarin de leerling is ingedeeld. Door deze manier van organiseren van ons onderwijs zijn wij in staat om lichte verschuivingen binnen de populatie op te vangen. Wij constateren in de loop van het schooljaar 2017-2018 dat wij enkele leerlingen hebben die net boven het basisarrangement begeleiding nodig hebben. Wij zijn van mening dat wij ten behoeve van deze leerlingen meer ondersteuning moeten gaan inzetten.

-Buiten het lesaanbod in de groep bieden wij verschillende extra onderwijsarrangementen gericht op verdieping: Engels of een andere vreemde taal, schaken en Plusgroep.

-Het is nodig om hoge verwachtingen van de leerlingen te hebben en ons onderwijs ten minste af te stemmen op TL/HAVO niveau.

Ambities van de school

(Extra) ondersteuning

De school biedt een passend onderwijsaanbod, ondersteuning en/of begeleiding, gebaseerd op de mogelijkheden van de leerlingen.

De school heeft in het schoolondersteuningsprofiel vastgelegd wat zij onder haar extra ondersteuning verstaat en welke voorzieningen de school kan bieden in aanvulling op het door het samenwerkingsverband omschreven niveau van basisondersteuning.

Niveau 1: Ondersteuning op groepsniveau

Het gaat hierbij om de dagelijkse gang van zaken waarin de leerkracht de centrale rol speelt. De leerkracht reageert met zijn/haar onderwijsaanbod op de signalen in de groep. De extra begeleiding voor deze leerlingen biedt de leerkracht in het basisarrangement. Twee keer per jaar wordt de voortgang van de gehele groep met de intern begeleider besproken gericht op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Leidraad hierbij is het groepsoverzicht. De derde groepsbespreking vindt plaats tussen de huidige leerkracht en de nieuwe leerkracht bij de overgang naar de volgende groep. De intern begeleider houdt zicht op een goede overdracht van leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften. Naast de groepsbesprekingen vinden twee keer per jaar planningsgesprekken plaats (leerkracht, directie en intern begeleider), gericht op het onderwijsaanbod en het stellen van doelen.

Niveau 2: Extra ondersteuning in de groep

De leerkracht zorgt voor extra ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben. De leerlingen worden, in overleg met de intern begeleider, geplaatst in de subgroep (intensieve- of verdiepte arrangement). Het gaat hierbij om structurele hulp voor leerlingen die moeite hebben met het bereiken van de minimale doelen of voor leerlingen die op een hoger niveau mogen worden aangesproken. Het kan ook zijn dat aanpassingen nodig zijn op het gebied van werkhouding, organisatie en planning.

Ouders worden bij ondersteuning op niveau 1 en 2 middels de reguliere oudergesprekken op de hoogte gehouden betreffende de vorderingen van de leerling. De leerkracht nodigt ouders tussentijds uit indien hij/zij twijfels heeft over de voortgang van de leerling of wanneer de leerkracht grote veranderingen in de ontwikkeling van het kind ziet.

Niveau 3: Speciale ondersteuning

Als ondersteuning zoals genoemd bij niveau 2 onvoldoende resultaat oplevert, wordt de leerling besproken in het Ondersteuningsteam. De betreffende leerkracht, de directeur en de intern begeleider zijn lid van het Ondersteuningsteam. Er wordt samen bekeken of wij voldoende weten om het kind verder te begeleiden en welke aanpak of extra ondersteuning voor het kind nodig is. Dit kan leiden tot:

- Afspraken maken over een andere manier van hulp bieden in de klas;
- Het nader onderzoeken van de problematiek van de leerling;
- Observaties in de klas;
- Het aanpassen van het leerprogramma of de leertijd voor de leerling.

Als ouders bent u van de bespreking van uw kind in het Ondersteuningsteam op de hoogte. De leerkracht neemt uw visie mee in deze bespreking.

Niveau 4: Externe betrokkenen

Als bovengenoemde stappen onvoldoende resultaat opleveren wordt de leerling wederom besproken in het Ondersteuningsteam in aanwezigheid van ouders. Als aanvulling op het interne team wordt bekeken welke externe deskundigen uitgenodigd worden: het Jeugdteam, een orthopedagoog, de schoolmaatschappelijk werker, de collegiale consultant uit het Speciaal Basis Onderwijs en/of de jeugdverpleegkundige. Samen proberen we in beeld te krijgen wat de onderwijsbehoeften van het kind zijn en op welke manier we aan de onderwijsbehoeften tegemoet kunnen komen.

Het Ondersteuningsteam formuleert een advies, voorbeelden hiervan zijn:

- Een observatie in de klas door externe deskundigen om de leerkracht handelingsadviezen te geven;
- Aanvullend onderzoek om de onderwijsbehoeften te verhelderen (bijvoorbeeld een psychologisch onderzoek);
- Verwijzing naar een externe instantie, bijvoorbeeld wanneer het sociaal-emotionele problematiek betreft.

Voor onderzoeken en/of opvragen van gegevens moeten de ouders vooraf schriftelijk toestemming geven. Een kind die besproken is, kan op initiatief van de leerkracht of de intern begeleider nogmaals besproken worden op het moment dat er vragen zijn over de ontwikkeling of wanneer de school zich handelingsverlegen voelt.

Niveau 5: Externe ondersteuning

Mocht blijken dat ondanks alle inspanningen de school onvoldoende aan de onderwijsbehoeften van de leerling kan voldoen, dan wordt in samenspraak met ouders en de leden van het Ondersteuningsteam, een arrangement aangevraagd. Uitgangspunt hierbij is wat een kind nodig heeft om zich beter te ontwikkelen. De extra ondersteuning die nodig is, moet de kracht van kinderen (en ouders en betrokken onderwijsprofessionals) versterken. Dit arrangeren van ondersteuning op maat, doet de school handelingsgericht en samen met ouders. Een ondersteuningsvraag kan divers zijn. Die kan gaan over ontwikkelen en leren, werkhouding, fysieke en medische kenmerken, sociaal emotionele ontwikkeling en gedrag of de thuissituatie. Extra ondersteuning wordt onder de regie van de basisschool georganiseerd. Er worden afspraken gemaakt over de bekostiging en de duur van het arrangement. Het kan zijn dat een arrangement wordt uitgevoerd binnen het speciaal basisonderwijs. Het kan ook zijn dat er bij de vormgeving van een arrangement wordt samengewerkt met het speciaal (basis)onderwijs, het samenwerkingsverband of de jeugdhulpverlening.

Stappen naar aanleiding van analyses op schoolniveau:

- Wij houden trends nauwlettend in de gaten. Dit is zichtbaar in onze ondersteuningsstructuur en kwaliteitszorg.
- Wij werken samen met de voorschoolse voorziening om de overstap naar groep 1 zo vloeiend mogelijk te laten verlopen. Hierdoor zijn wij in staat om direct in te springen op de onderwijsbehoeften van de leerling.
- Verwijzingen naar andere scholen of het voortgezet onderwijs organiseren wij in persoonlijk contact met de ontvangende school. Hierbij is het doel zo zorgvuldig mogelijk de onderwijsbehoeften van de leerling over te dragen.

- Vanaf midden groep 6 informeren wij ouders en kind over het verwachte uitstroomniveau.
- Wij werken met een intern ondersteuningsteam waarbinnen we de onderwijsbehoeften van een leerling analyseren en waar nodig onderzoek in gang zetten ten behoeve van de leerling, in samenwerking met ouders.
- Wij voldoen aan de criteria voor het opbouwen van een dossier m.b.t. dyslexie en dyscalculie.
- Wij werken met een gerichte aanpak voor leerlingen met lees-, spelling en/of rekenproblemen.
- Wij werken met een gerichte aanpak voor leerlingen met een meer of minder dan gemiddelde intelligentie. De begrenzing van ondersteuning van leerlingen op basis van IQ alleen wordt vermeden.
- Wij werken actief met een meerbegaafdenbeleid. Binnen Stichting Agora wordt gewerkt met de Kangoeroegroep, door ons gebruikt als aanvulling op ons meerbegaafdenbeleid.
- Wij werken met een gerichte aanpak (verwoord in het anti-pestprotocol) omtrent het sociaal emotioneel functioneren, specifieke aandacht en begeleiding bij het goed kunnen omgaan met en het hanteren van eigen gevoelens en gedrag in relatie met het leren en de sociale omgang met andere leerlingen op school.
- Wij zijn in staat om aan de hand van actie- en verbeterplannen ons onderwijs naar een hoger niveau te tillen.
- Wij beschikken over interne specialisten omtrent sociaal emotionele vorming, gedrag, autisme, taal, rekenen, schrijven en het jonge kind.
- Wij werken samen met Jeugdteam Wormerland, de GGD en mogelijke andere partners die door ouderinitiatief zijn ingezet. Wij staan open voor observaties en adviezen van externe partners.

Onze ambities ten aanzien van het bieden van aanvullende of extra ondersteuning zijn:

-Twee keer per jaar zijn er planningsgesprekken met de directie en de interne begeleiding: in augustus en februari. Doel: De leerkrachten hebben goed in beeld wat de leerlingen binnen de verschillende arrangementen nodig hebben en zorgen ervoor dat dat geboden wordt. In de groepsplannen worden de voor de groep geldende doelen genoteerd. Daar waar zij zelf niet in staat zijn om het één en ander voor elkaar te krijgen zijn er vervolgesprekken met de intern begeleider voor advies. We streven naar inzet van externe deskundigen waar de ondersteuningsvraag van de leerling de basisschool overstijgt. 6 weken na het planningsgesprek is er vervolcontact met als onderwerp wat het resultaat is van de gemaakte afspraken.

-Didactisch handelen: van voldoende naar goed. Het betreft acties die de korte termijn doelen overstijgen (het voor kinderen in gang zetten van ambulante trajecten, Plusgroep e.d.). In de eerste helft van het schooljaar 2018-2019 vinden klassenbezoeken plaats door de directie gericht op het directe instructiemodel. In iedere groep is het werken in drie niveaugroepen zichtbaar. De intern begeleider heeft tijdens haar klassenbezoeken het individuele kind centraal staan. Twee keer per jaar vindt een dergelijk klassenbezoek plaats gericht op de onderwijsbehoeften zoals besproken in de planningsgesprekken.

-Het bij elkaar in de klas kijken is in schooljaar 2017-2018 vanuit de directie gefaciliteerd, daar is vanuit het team gedeeltelijk gebruik van gemaakt. In schooljaar 2018-2019 heeft iedere leerkracht

een klassenbezoek bij een collega geïnitieerd en heeft daaruit voor zichzelf 2 actiepunten geformuleerd.

-In schooljaar 2017-2018 hebben we de schoolstandaard aangescherpt en vastgelegd:

Verdiepte arrangement:	4.3	Aanbod ligt boven het basisoniveau, waarmee we streven naar opbrengsten die boven het doel van het basisarrangement liggen.
Basisarrangement:	3.7	We hebben hoge verwachtingen. De NSCCT onderstreept dit.
Intensieve arrangement:	2.0	Vanuit dit arrangement/aanbod wordt gestreefd naar ten minste voldoende beheersing van het basisaanbod.

In de groepsplannen staan deze doelen omgerekend in vaardigheidsscores vermeld, inclusief verwachte gemiddelde vaardigheidsgroei. Zo kunnen we per arrangement evalueren in welke mate het onderwijsaanbod passend is geweest. Bij de eindevaluatie van ieder groepsplan is de verwachte en behaalde vaardigheidsscore onderdeel van de evaluatie. Per leerling wordt de gemiddelde vaardigheidsgroei geëvalueerd in relatie met de resultaten van de NSCCT.

Onze ambities ten aanzien van het bieden van passende ondersteuning waarvoor we nu nog verwijzen naar het speciaal (basis)onderwijs zijn:

De verwijzingen die hebben plaatsgevonden betreffen leerlingen met gecompliceerde, meervoudige problematiek waarvan ernstige gedragsmatige problematiek een onderdeel is. Deze leerlingen hebben meer nodig dan regulier basisonderwijs kan bieden; er is bij deze leerlingen ook geen zicht op terugplaatsing binnen het regulier onderwijs. Wij houden het belang van het kind voor ogen, maar ook het belang van de groep en dat van het leerkrachtenteam.

Wij wegen altijd af of:

- Wij als school tegemoet kunnen komen aan de onderwijsbehoeften van de leerling;
- De voorzieningen in orde zijn;
- Er voldoende middelen zijn om de leerling te ondersteunen;
- De groep het aan kan;
- De leerling ontwikkelingsmogelijkheden heeft en vooruitgang laat zien in zijn ontwikkeling;
- Er interactie met klasgenoten mogelijk is;
- Andere leerlingen er niet onder lijden;
- Er voldoende hulp en/of begeleiding van specialisten geboden kan worden als daar behoefte aan is. Deze specialisten kunnen intern (leesonderwijs, gedrag, handelingsgericht werken, sociaal emotionele ontwikkeling) en extern geraadpleegd worden;
- De veiligheid voor de leerling en voor de groep is gegarandeerd.

Grenzen aan onze ondersteuning:

We spreken van de grens aan onze ondersteuning als een kind gedrag vertoont:

- Dat frequent storend en niet te corrigeren is;
- Dat een stagnerend effect binnen het leerproces in de groep heeft;
- Dat een gevaar is voor zichzelf en/of anderen.

En/of als een kind:

- Een werkhouding heeft, die niet leidt tot een mate van zelfstandig werken met een eigen aangepast programma en/of met een volledig eigen programma op het eigen leerniveau; geen ontwikkeling laat zien binnen de eigen mogelijkheden;
 - Geen enkele mate van welbevinden op school laat zien. We denken daarbij bijvoorbeeld aan faalangst, ongemotiveerdheid, laag zelfbeeld;
- Er is sprake van een continue weging van een of meer criteria bij het kijken of wij nog kunnen voldoen aan de onderwijsbehoeften van het kind. Soms zal het echter om één criterium gaan als er sprake is van extremiteit.

Ons plan en de termijn om bovengenoemde ambities te realiseren zijn als volgt:

Doelen voor 2018-2019:

- Op vroege termijn (midden groep 6) met elkaar (kind, school en ouders) in gesprek over verwachte uitstroomniveau. Dit gesprek wordt jaarlijks herhaald, waarbij doelen worden aangescherpt en indien nodig bijgesteld.
- Doelen stellen op individueel niveau, zichtbaar in het portfolio van het de leerling. De resultaten zoals behaald op de NSCCT en in het leerlingvolgsysteem worden hierin meegenomen.
- Streven naar hoge(re) betrokkenheid van de leerlingen bij de lessen en de didactische inzet van de leerkrachten: daar zijn we nu tevreden over. Zichtbare interactie tussen de leerkracht en de leerlingen en de leerlingen onderling en het toepassen van het directie instructiemodel blijven aandachtspunten in de uitvoering daarvan.
- Werken met actie- en verbeterplannen aan de hand van de analyse eind schooljaar 2017-2018. De acties worden zichtbaar in de groepsplannen en waar nodig op individueel leerlingniveau.
- Er is in de klassen een duidelijk intensief- en basisarrangement zichtbaar. Dit geldt nog niet altijd voor het verdiepte arrangement. Hieraan koppelen: eigenaarschap van de leerling en de 21e eeuwse vaardigheden (ICT gericht).
- Op het gebied van didactisch handelen is het team toe is aan het meer boven de methodes uitstijgen om een meer gedifferentieerd aanbod in de groepen te realiseren.

Dit betekent voor het lerarenteam:

In schooljaar 2018-2019 zullen we bij de start de Basisondersteuning opnieuw onder de aandacht van het team brengen.

Wij werken op school gestructureerd aan kwaliteitszorg. Daar waar nodig worden verbeterplannen opgesteld, uitgevoerd en geëvalueerd. We zijn tevreden over de wijze waarop wij de school en groepsresultaten in beeld hebben. Het team is bekend met de analyses en actiepunten die hieruit voortkomen. Zij voeren de gemaakte verbeterplannen ook zelf uit. Tevens analyseert het team zelf de gemaakte toetsen en maakt de verbeterplannen in samenspraak met de intern begeleider. Het is van belang om meer op individueel niveau naar de resultaten van de leerlingen te blijven/gaan kijken. Wij hebben moeten constateren dat onze resultaten van het LVS in vergelijking met de NSCCT hier en daar niet op elkaar sluiten, waardoor de verwachting gewekt kan worden dat de school niet in elk leerjaar uit de leerlingen haalt wat erin zou zitten. Tijdens de groeps gesprekken met de

leerkrachten wordt specifiek gevraagd naar individuele leerlingen die tussen LVS en NSCCT een opvallend beeld laten zien.

Wij gaan ons in de gesprekken op directie-, interne begeleiding- en leerkrachtniveau meer richten op het stellen van doelen op individueel niveau. We zijn zoekende naar een manier van volgen van de leerlingen welke niet botst met de 1-zorgroute, maar wel ingaat op het specifiek stellen van doelen binnen het groepsaanbod en het zichtbaar maken van de groei van het individuele kind. Vervolgstep is deze individuele manier van doelen stellen meenemen in de portfolio's van de leerlingen. Hiermee maken we tevens een volgende stap in het zichtbaar maken van eigenaarschap van de leerlingen. Het zichtbaar maken van een actieplan aan de hand van het groepsplan is voor ons een vervolg op het meer individueel inrichten van het onderwijs aan de hand van individuele doelen.

Leerkrachten mogen meer vrijheid nemen om direct te handelen als een leerling dat nodig heeft. Wij ervaren nu dat er teveel "gewacht wordt of eerst overlegd wordt" met de intern begeleider. Na de eindtoets van 2018 wederom analyseren of onze verbeteraanpak gewerkt heeft. Leerkrachten hebben aangegeven dat zij erg veel druk ervaren over de gestelde doelen; wij zullen ons meer richten op de resultaten van de individuele leerling. Directie en intern begeleider oriënteren zich op een kindvolgsysteem i.p.v. groepsplannen- en groepsoverzichten.